

Z VĚDECKÉHO ŽIVOTA

Jesenná škola práva 2013

V dňoch 15.–23. novembra 2013 sa v priestoroch hotela Pod Lipou v Modre Harmónii uskutočnilo, už tradične, prestížne podujatie pod názvom **Jesenná škola práva 2013**, tohtoročne so zameraním na tému **Aplikácia práva (zmeny v procesoch internacionalizácie a europeizácie)**. V poradí už osemnásty ročník podujatia, bol organizovaný pod záštitou riaditeľa Ústavu štátu a práva Slovenskej akadémie vied v Bratislave, prof. JUDr. Jána Švidroňa, CSc., odborného gestora a predsedu Slovenského národného podporného výboru EUROPE 2000 JUDr. Eduarda Bárány, DrSc., ako aj Mgr. Danielou Lengyelovou, PhD., jeho organizačnou garantkou.

Ostatný ročník sa konal ako súčasť projektu Agentúry na podporu výskumu a vývoja na základe zmluvy č. APVV – 0340 – 10 „*Právo v dynamike spoločenského vývoja a jeho teoretické reflexie*“ v spolupráci s Paneurópskou vysokou školou v Bratislave, Friedrich Ebert Stiftung a Slovenským národným podporným výborom EUROPE 2000. Cieľom Jesennej školy práva je sprostredkovať vybraným študentom, doktorandom, mladým vedeckým pracovníkom, ako aj absolventom právnických fakúlt pôsobiacich v aplikačnej praxi v rámci krajín Višegrádskej štvorky (zo Slovenskej republiky, Českej republiky, Maďarskej republiky a Poľskej republiky) vedecké poznatky, praktické skúsenosti a doktrinálne názory, ako aj začlenenie účastníkov do siete medzinárodných kontaktov v stredoeurópskom priestore, tvoriacich základ budúcej odbornej spolupráce.

Vlastným obsahom podujatia bol súbor trojhodinových prednášok (spojených vždy s diskusiou) popredných predstaviteľov akademickej sféry, či priamo aplikačnej praxe. Lektormi boli právnické osobnosti aktívne pôsobiace na viacerých právnických fakultách, a to najmä slovenských a českých, rovnako aj poľských univerzít, v akademických ústavoch, v európskych inštitúciách či vo vrcholových štátnych orgánoch justície uvedených krajín.

Podujatie slávnostným príhovorom otvorili JUDr. Eduard Bárány, DrSc. a Mgr. Daniela Lengyelová, PhD., a privítali prítomných účastníkov Jesennej školy práva 2013. V nasledujúci deň v rámci odborného programu sa úvodného slova ujal JUDr. Eduard Bárány, DrSc. a zároveň odovzdal slovo prvému prednášateľovi, ktorým bol JUDr. František Cvrček, CSc., vedecký pracovník a predseda Vedeckej rady Ústavu štátu a práva AV ČR v Prahe. Vo svojej prednáške upriamil pozornosť na významné lingvistické aspekty ovplyvňujúce používanie slovného spojenia „aplikácia práva“. Zamýšľal sa nad terminológiou a interpretáciou právnych pojmov, ako aj princípom fungovania softvéru, týkajúceho sa výkladu právnych textov (PES – Právny elektronický slovník). Ďalšou významnou prednášateľkou bola JUDr. Věra Jirásková, CSc., odborná asistentka Katedry ústavného práva z Právnickej fakulty Univerzity Karlovej v Prahe, ktorá vo svojom príspevku priblížila európsky konštitucionalizmus v XXI. storočí: ústava ako prežitok minulosti alebo životný postoj. Predstavila charakteristické prvky súčasných moderných ústav demokratických krajín, spôsob ich výkladu, ako aj úvahy *de lege ferenda* týkajúce sa právomocí prezidenta v modeli parlamentnej republiky.

Mgr. Adrián Tokár, PhD., LL.M., pracovník Európskej komisie v Bruseli a vedecký pracovník Ústavu štátu a práva Slovenskej akadémie vied v Bratislave vo svojom vystúpení na tému aplikácia práva Európskej únie objasnil spôsob vykonávania právnych aktov Európskej únie, proces uplatňovania zodpovednosti členských štátov zo strany Európskej únie a priebeh konania o prejudiciálnej otázke. V nadväznosti na túto prednášku obohatila prítomných účast-

níkov svojím príspevkom *JUDr. Lucia Kurilovská, PhD.*, samostatná vedecká pracovníčka Ústavu štátu a práva Slovenskej akadémie vied v Bratislave, zameraným na zvláštnosti aplikácie a výkladu trestného práva. Poukázala na historické paralely (historicko-právne determinanty ovplyvňujúce legislatívne úpravy na území Slovenska) a vývojové tendencie trestných kódexov, konkrétne Trestného zákona (Zákon č. 300/2005 Z.z. – *Trestný zákon* v platnom znení) a Trestného poriadku (Zákon č. 301/2005 Z.z. – *Trestný poriadok* v platnom znení), ako aj spôsoby ich výkladu v aplikačnej praxi.

JUDr. Peter Colotka, PhD., LL.M., samostatný vedecký pracovník Ústavu štátu a práva Slovenskej akadémie vied v Bratislave priblížil inšpiratívne teórie k téme venovanej Umiestneniu aplikácie práva v jurisprudencii. Zaoberal sa problematikou pojmu jurisprudencie v nadväznosti na oblasť teórie práva a právnej filozofie. Nad aplikáciou súkromného práva sa zamýšľal *JUDr. Milan Lalík*, podpredseda Ústavného súdu Slovenskej republiky v Košiciach, približujúc smerovanie tohto právneho odvetvia v aplikačnej praxi.

Z Právnickej fakulty Univerzity Palackého v Olomouci sa predstavil *JUDr. Filip Melzer, Ph.D., LL.M.*, odborný asistent Katedry občianskeho práva a pracovného práva, ktorý ozrejmil pohľady na metodológiu výkladu práva analýzou interpretácie právnych textov. Po ňom so svojím podnetným príspevkom vystúpil *JUDr. Eduard Bárány, DrSc.*, vedúci vedecký pracovník Ústavu štátu a práva Slovenskej akadémie vied v Bratislave na tému „Realizácia práva“, v ktorom upriamil svoju pozornosť na právno-teoretické pohľady, prístupy k realizácii, aplikácii a interpretácii práva. Zároveň prichodí spomenúť, že prítomných účastníkov svojou návštevou potešil český Verejný ochranca práv *JUDr. Pavel Varvařovský* z Brna.

Na Jesennej škole práva 2013 vystúpil vzácny hosť, *prof. JUDr. Pavel Holländer, DrSc.*, z Fakulty práva Paneurópskej vysokej školy v Bratislave a donedávna podpredseda Ústavného súdu Českej republiky v Brne. Vo svojom príspevku „Aplikácia práva ako hermeneutická špirála“ svoj výklad smeroval na objasnenie kontrastu subsumčného sylogizmu a práva ako hermeneutického pohybu „sem a tam“, na problematiku dokazovania v súčinnosti s hľadáním pravdy a jej podobami, ako aj na právnu interpretáciu.

Prof. nadzw. dr. hab. Andrzej Bisztyga, prorektor Katowice School of Economics z Poľskej republiky prednášal v poľskom jazyku na tému „Výklad práva v judikatúre poľského Ústavného súdu“, kde priblížil úvahy *de lege ferenda* o legitimité výkladu Ústavného súdu Poľskej republiky a jeho právomoci posudzovať súlad právnych predpisov. Po jeho výklade vystúpil s prednáškou *JUDr. Jan Bárta, CSc.*, riaditeľ Ústavu štátu a práva AV ČR v Prahe a zameral sa na vybrané problémy aplikácie správneho práva.

S podnetným príspevkom vystúpil *prof. JUDr. Ján Svák, DrSc.*, rektor Paneurópskej vysokej školy v Bratislave na tému „Aplikácia ústavného práva“, v ktorej predstavil účastníkom Jesennej školy práva 2013 uplatňovanie princípu proporcionality v ústavnom práve ako vzťahu práva a umenia v kontexte judikatúry ústavných súdov. Rovnako so zaujímavou prezentáciou sa predstavil *prof. JUDr. Ján Klučka, CSc.*, riaditeľ Ústavu európskeho práva Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach k téme „Aplikácia medzinárodného práva verejného“. V prednáške podrobil skúmaniu špecifiká aplikácie noriem medzinárodného práva verejného, ako aj samotnú aplikáciu týchto právnych noriem v Slovenskej republike.

Posledným prednášajúcim bol *prof. JUDr. Ján Švidroň, CSc.*, riaditeľ Ústavu štátu a práva Slovenskej akadémie vied v Bratislave, ktorý vo svojom príspevku „Aplikácia súkromného práva“ predstavil aktuálnu problematiku týkajúcu sa práva duševného vlastníctva. Prof. JUDr. Jánovi Švidroňovi, CSc. nepatrili výlučne len slová poslednej prednášky, ale spoločne s JUDr. Eduardom Bárányom, DrSc., a Mgr. Danielou Lengyelovou, PhD., i záverečné slová osemnásteho ročníka Jesennej školy práva, ktorými toto podujatie ukončili. Organizátori poďakovali prítomným za aktívnu účasť, vytváranie a udržiavanie akademickej atmosféry

a zároveň pozitívne zhodnotili priebeh konanej udalosti, ktorá prispieva k rozvoju právnej vedy a nachádza svoje miesto aj v priestore aplikačnej praxe. Rovnako srdečne pozvali účastníkov Jesennej školy práva 2013 na budúcoročné podujatie, ktoré sa uskutoční v jesenných mesiacoch roka 2014.

JUDr. Lukáš Cisko

Bc. Tomáš Martaus

Právnická fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Zpráva z konference „Postavení podnikatele v závazkověprávních vztazích“

Dne 22. 11. 2013 se na půdě Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze uskutečnil v pořadí již druhý ročník mezinárodní vědecké konference studentů doktorského studia z oboru obchodního práva a mezinárodního práva soukromého. Organizátoři konference z katedry obchodního práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze tak úspěšně navázali na záměr založit tradici pravidelných podzimních doktorandských konferencí, v rámci nichž je dán doktorandům prostor pro setkání a diskusi nad aktuálními tématy v jejich oboru studia.

Tento ročník nesl název „*Postavení podnikatele v závazkověprávních vztazích*“. Jak už sám název napovídá, konference se soustředila na otázky práva obligačního a na specifické postavení podnikatele v rámci vztahů tímto právem regulovaných. Téma konference bylo zvoleno záměrně, a to ze dvou důvodů. Jedním byla snaha zavést do výše sledované tradice podzimních doktorandských konferencí zvyk pravidelného střídání témat z práva korporálního a z práva závazkového. S ohledem na tento záměr byl vybrán výše uvedený název konference, když první ročník byl zaměřen na odpovědnost a ručení v právu obchodních společností. Druhým, klíčovým důvodem pro volbu tematického zaměření konference, byla rekodifikace českého soukromého práva, zejména blížící se účinnost nového občanského zákoníku. Ten, jak známo, přináší nespočet novot, mimo jiné právě do práva obligačního. Nejen že odstraňuje dualismus závazkového práva, ale rovněž mění základní koncepci a pravidla podnikání v tuzemsku. Potřeba diskutovat změnu právního paradigmatu tak byla velice aktuální. Konference si proto kladla za cíl dát účastníkům prostor vyjádřit se k řadě otázek, které tato zásadní změna vyvolává.

Úvodní zahajovací řeč patřila, stejně jako v loňském roce, vedoucí katedry obchodního práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze *prof. JUDr. Stanislavě Černé, CSc.* Poté již následovala jednotlivá vystoupení celkem 12 účastníků konference z českých a slovenských právnických fakult.

Úvodní příspěvek přednesla *Mgr. Žofia Šuleková* z Právnické fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košicích. Předmětem jejího zájmu bylo postavení obchodní společnosti v závazkových právních vztazích předtím, než vznikne. Ve svém příspěvku se podrobně zabývala třemi otázkami. První z nich byla otázka právního režimu závazkových právních vztahů učiněných jménem dosud nevzniklé společnosti. Připomněla, že ve slovenském právním řádu se v návaznosti na dvojí úpravu rozlišují dva režimy závazkových právních vztahů, a to tzv. obchodněprávní a občanskoprávní. Po bohaté argumentaci dospěla k odpovědi, že takové závazkové právní vztahy budou podléhat obchodněprávnímu režimu za stejných podmínek, jako kdyby byla stranou obchodní společnost již vzniklá. Další otázkou, s níž se ve svém příspěvku vypořádala, byl režim odpovědnostních závazkových právních vztahů, pokud některý ze zakladatelů znemožní vznik společnosti. I zde dospěla k závěru o obchodněprávním režimu těchto závazkových právních vztahů. V poslední části se věnovala vymezení okruhu osob oprávně-